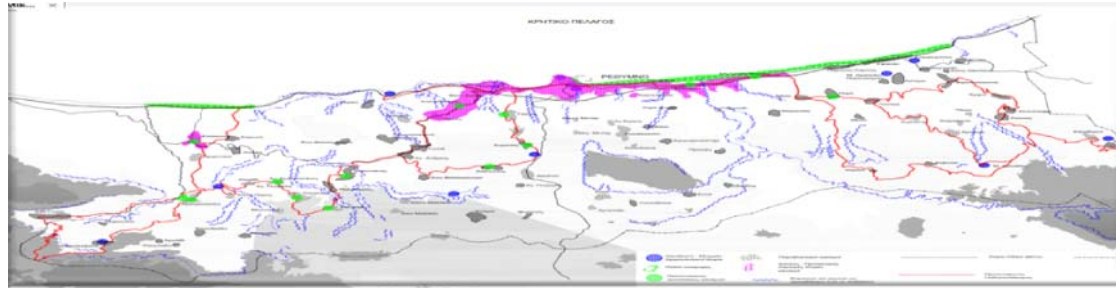

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ & ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΜΟΝΑΔΑ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Βιώσιμη Ανάπτυξη και 5^η Προγραμματική Περίοδος: το
Ρέθυμνο Δήμος – Πιλότος στο ΣΕΣ

‘Στρατηγική Βιώσιμης Κινητικότητας και ΣΕΣ στο Δ. Ρεθύμνης. Έργα στις γειτονιές, στο παραλιακό μέτωπο και στους γύρω οικισμούς’

Θάνος
Βλαστός
Καθηγητής
EMU
Ρέθυμνο 1.11.2013

Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2010)

- **ΕΥΡΩΠΗ 2020**
Στρατηγική για
έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη
- **Όραμα** για μια διαφορετική Ευρώπη
- **έξυπνη** ανάπτυξη → με νέες ιδέες (καινοτόμος), παραγωγική, φτηνή, που τους κινητοποιεί όλους (απασχόληση)
- **Βιώσιμη** ανάπτυξη → δεν προδίδει τις επόμενες γενιές, καταναλώνει τους ελάχιστους πόρους, εγγυάται ότι θα περνάμε όμορφα
- **Χωρίς αποκλεισμούς** → Ενσωμάτωση. Ανάπτυξη που τη μοιράζονται ισότιμα όλοι ;;;; Όμως ενσωμάτωση σε ποιο κοινωνικό περιβάλλον; Οι ανισότητες δεν είναι παραγωγικές
- **Εξωστρέφεια.** Ευρώπη και παγκοσμιοποίηση. Όμως ποια είναι η πρόταση της Ευρώπης για τη σχέση της με τον υπόλοιπο κόσμο; Ποιο είναι το όραμα της Ευρώπης για τον αυριανό πλανήτη και πώς θα μπορούσε να συμβάλει για αυτό;

Το προσωπικό μας όραμα για την πόλη και τους ανθρώπους της

- Τι ακόμη θα περιλάμβανε το προσωπικό μας όραμα για την αυριανή Ευρώπη, για τον τόπο και για την πόλη;
- **Πόλη** είναι ο **χώρος** και το **κοινωνικό περιβάλλον**. Αλληλεπίδραση, οικειοποίηση vs απομάκρυνση, αδιαφορία. Ποιες είναι οι προσδοκίες μας για την πόλη; Ποιες είναι οι αξίες που αναγνωρίζουμε στην πόλη;

Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης

Δημόσιο - Ιδιωτικός Τομέας – Πολίτες

Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων

- «από κάτω προς τα πάνω» ;;;;;;;;;;; Σοβαρά προβλήματα – Μεγάλα Σχέδια - Ισχυρή διακυβέρνηση → μια **άλλη διακυβέρνηση με εμπλεκόμενους** τους πολίτες
- Άλλοτε τα μεγάλα σχέδια χρειάζονταν μεγάλους πολιτικούς. Τώρα χρειάζονται υπεύθυνους πολίτες
- **Πρώτο βήμα:** Εκπαίδευση – ευαισθητοποίηση ... προς άλλους πολίτες. Αυτό είναι το μεγάλο έργο για τους σημερινούς μεγάλους πολιτικούς
- **Προς μια άλλη πόλη για άλλους πολίτες**

Πολιτική και επιχειρηματικότητα

- Βιώσιμη πόλη, χωρίς αποκλεισμούς, πόλη όλων
- Έξυπνη πόλη, 'έξυπνων' και ενεργών πολιτών – επιχειρησιακή μηχανή

Προς ένα άλλο παραγωγικό μοντέλο στηριγμένο περισσότερο στις **πρωτοβουλίες των πολλών** και λιγότερο στους τυφλούς εκτελεστές.

Απέναντι στη χιονοστιβάδα των συγχωνεύσεων **η μικρή επιχείρηση** προβάλλει ως το **Μεγάλο Στοιχείο** για την αυριανή Ευρώπη

Η απασχόληση από παθητική υπαγωγή στον μεγάλο εργοδότη γίνεται προσωπική έμπνευση και ρίσκο, δημιουργικότητα, εμπειρία

πολίτης στην εξουσία σημαίνει και ενεργός στην παραγωγή

Από τον 'νέο άνθρωπο' των αρχών του 20^{ου} στον '**Δυνατό πολίτη**' του 21^{ου} αιώνα

Βιώσιμη πόλη – Βιώσιμη Κινητικότητα

Απάντηση σε προβλήματα όπως

- ρύπανση,
- θόρυβος,
- κορεσμός,
- ατυχήματα,
- ενεργειακή εξάρτηση,
- κλιματική αλλαγή,
- γήρανση της κοινωνίας και δυσκολίες κινητικότητας,
- αναμενόμενη έκρηξη της ιδιοκτησίας αυτοκινήτου στις χαμηλού και μέσου εισοδήματος χώρες (από 1 δις → 2,5 δις το 2050)

- Όμως απάντηση και στην ανεργία, στον κοινωνικό αποκλεισμό, στο δημοκρατικό έλλειμμα, στην απώλεια ταυτότητας

Βιώσιμη Κινητικότητα και Απασχόληση

- Κινητικότητα για όλους – ευκαιρίες για όλους – πόλεις της μέγιστης κινητικότητας
- Βιώσιμη Κινητικότητα → υγεία, ευχαρίστηση, διάθεση για δουλειά, προσέλκυση επισκεπτών και κεφαλαίων

Ωστόσο σήμερα

- ένας πλανήτης με απαγορεύσεις και με αποκλεισμούς σχετικούς με τη φυλή, το φύλο, το χρώμα, το θρήσκευμα, το εισόδημα, τις ερωτικές προτιμήσεις ...
- ένας πλανήτης με τεχνολογικές προϋποθέσεις κινητικότητας χωρίς όρια αλλά με όλο και περισσότερα εμπόδια απέναντί της.

Ταυτότητα vs κινητικότητα;;;;;;

Βιώσιμη Κινητικότητα και Καινοτομία

Τεχνολογική και Κοινωνική

- **Τεχνολογία** → υβριδικά και ηλεκτρικά οχήματα, πλοήγηση μέσω GPS, αυτόματη κίνηση χωρίς οδηγό ...
- **νέα συστήματα** → τραμ, segways, κοινόχρηστα ποδήλατα, car pooling ...
- **νέες υποδομές** → ποδηλατόδρομοι, δρόμοι ήπιας κυκλοφορίας ...
- **νέες διαδικασίες συμμετοχής στο σχεδιασμό και στις αποφάσεις (ΣΕΣ)**

- Η καινοτομία στη μορφή και στη διακυβέρνηση είναι μια νέα ταυτότητα
- Η καινοτομία είναι ελκυστική

Βιώσιμη Κινητικότητα και Ενσωμάτωση

- το Περπάτημα και το Ποδήλατο **εξαρτώνται από το κοινωνικό περιβάλλον** → προς ένα πιο συνεκτικό και ανεκτικό κοινωνικό περιβάλλον
- **Παρουσία στο δημόσιο χώρο.** Το περπάτημα σε φέρνει κοντύτερα στο χώρο και στους ανθρώπους που βρίσκονται γύρω σου
- **Λέξεις κλειδιά:** αστικότητα, κοινωνικότητα, ποιότητα ζωής, φυσική και πνευματική υγεία, ευχαρίστηση

Παρουσία στο δρόμο και ενσωμάτωση

➤ Με την παρουσία σου στο δρόμο **γίνεσαι μέρος της πόλης** . Ενισχύεται έτσι η ταυτότητά σου ως πολίτη, νιώθεις αυτόνομος και ελεύθερος απέναντι στους κανόνες της αγοράς

• **Η παρουσία στο δρόμο σημαίνει ότι :**

- είσαι διαθέσιμος για επικοινωνία
- επιθυμείς να συμμετέχεις στη ζωή της πόλης
- αισθάνεσαι ασφαλής
- η πόλη σε ικανοποιεί αισθητικά
- νιώθεις μέρος ενός φιλικού, φιλόξενου και οικείου περιβάλλοντος
- νοιάζεσαι την πόλη

→ Πόσοι σήμερα αισθάνονται έτσι;

Προς ένα Ρέθυμνο που θα διαφέρει

- Το Ρέθυμνο εμπνέει, διασφαλίζει, προωθεί το προϊόν του
- Η καινοτόμος επιχείρηση χρειάζεται ένα γενικότερο πλαίσιο, την πόλη, που θα ενισχύει την εικόνα της. Το Ρέθυμνο θα προσελκύει καινοτόμες επιχειρήσεις μόνο όταν αποφασίσει **πρώτο αυτό** να παρουσιάσει ένα καινοτόμο πλαίσιο

→ Προς μια **νέα κουλτούρα αστικότητας και κινητικότητας**

Ρέθυμνο. 9 Καινοτόμες κατευθύνσεις I

- 1. **Μεγάλη Καμπάνια** με στόχο υπεύθυνους και συμμετόχους Πολίτες.
- 2. Εκπαίδευση των νέων, και όχι μόνο, στα ζητήματα της πόλης. **Η πόλη διδάσκεται**
- 3. Θεσμοθέτηση διαδικασιών **εμπλοκής των πολιτών** στους σχεδιασμούς
- 4. Οικοδόμηση ενός Ρεθύμνου, **μοναδικού στην Ελλάδα**, πάνω στα θεμέλια της Βιώσιμης Κινητικότητας. Δημόσια Συγκοινωνία – Περπάτημα - Ποδήλατο

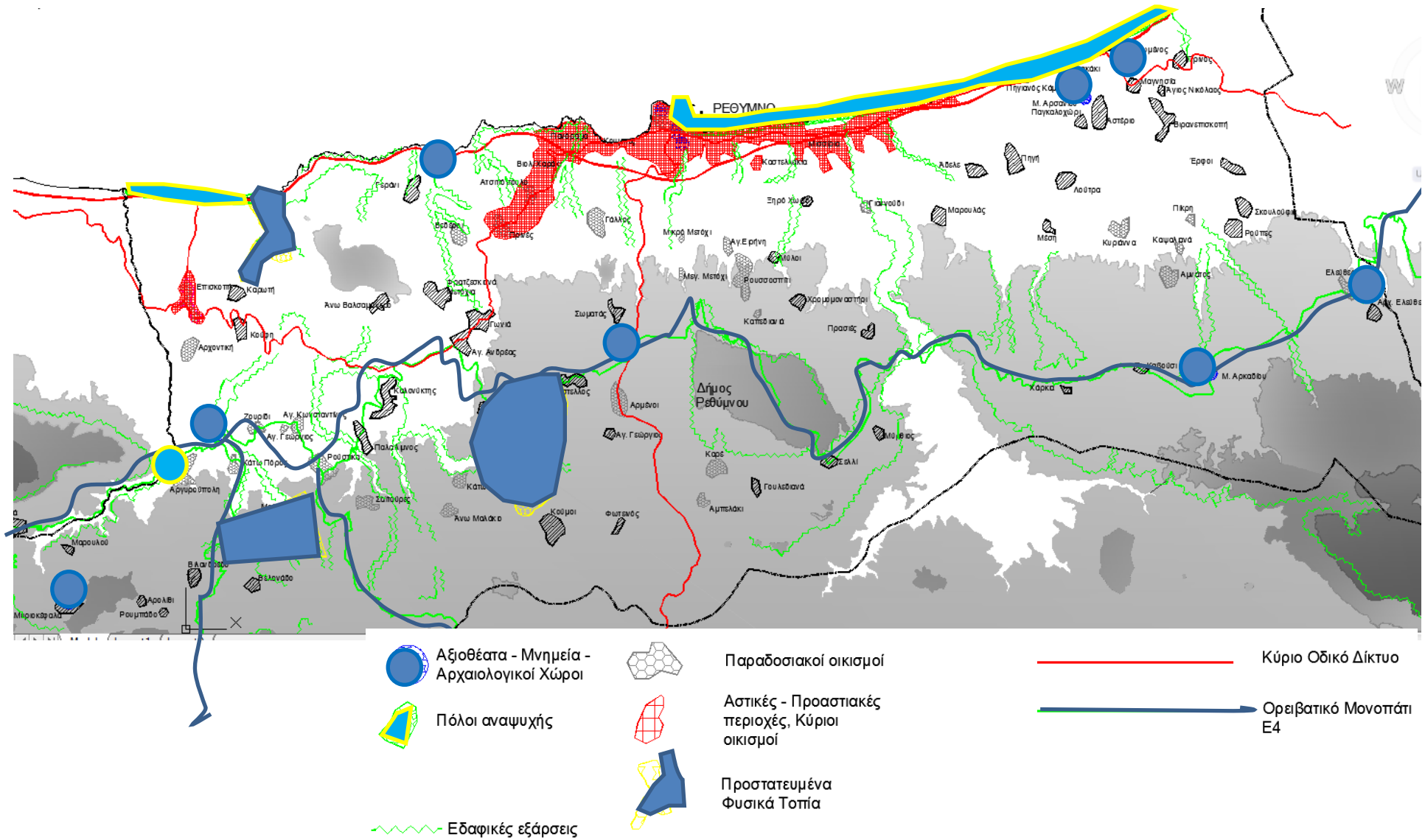
Ρέθυμνο. 9 Καινοτόμες κατευθύνσεις II

5. Το ζήτημα των γειτονιών. Οι γειτονιές θερμοκοιτίδες κοινωνικότητας. Ο δημόσιος χώρος σφυρηλατεί την αστική συνείδηση. 'Παγκάκια στους δρόμους'.

- 6. Το ζήτημα των οικισμών. Το στοίχημα της ενσωμάτωσής τους σε ένα **συνεκτικό δήμο με ώριμες κοινωνικά** λύσεις βιώσιμης κινητικότητας (δημόσια συγκοινωνία - ποδήλατο – ομαδική χρήση του Ι.Χ. - κοινόχρηστο αυτοκίνητο ...).
- 7. Το ζήτημα των προαστίων. Συγκράτηση της επέκτασής τους με μορφές μη αναγνώσιμες που απο
- 8. Το ζήτημα του κέντρου. Κατάργηση
- της διαμπερότητας για το αυτοκίνητο
- 9. Το θαλάσσιο μέτωπο

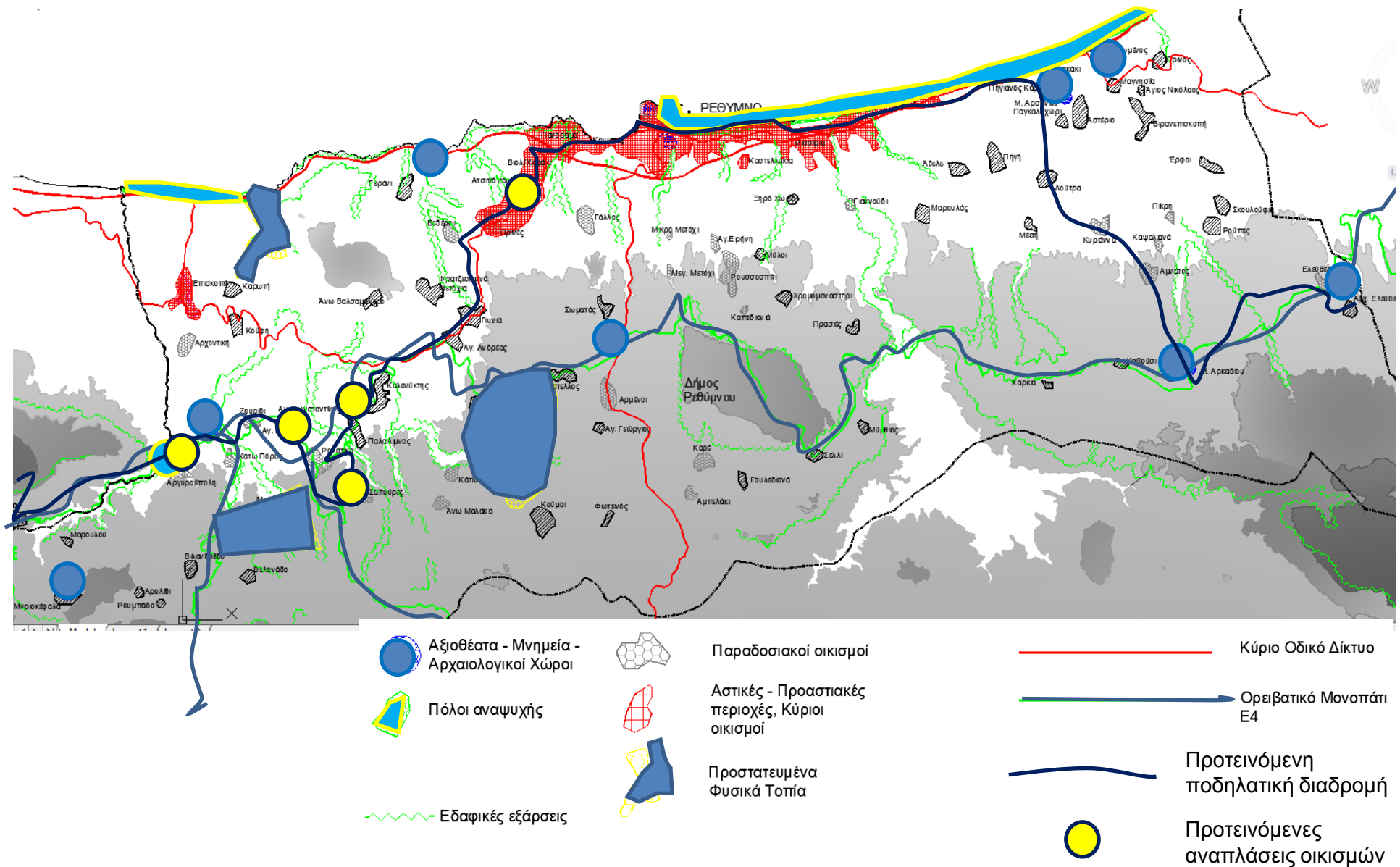

2. Πόλοι έλξης

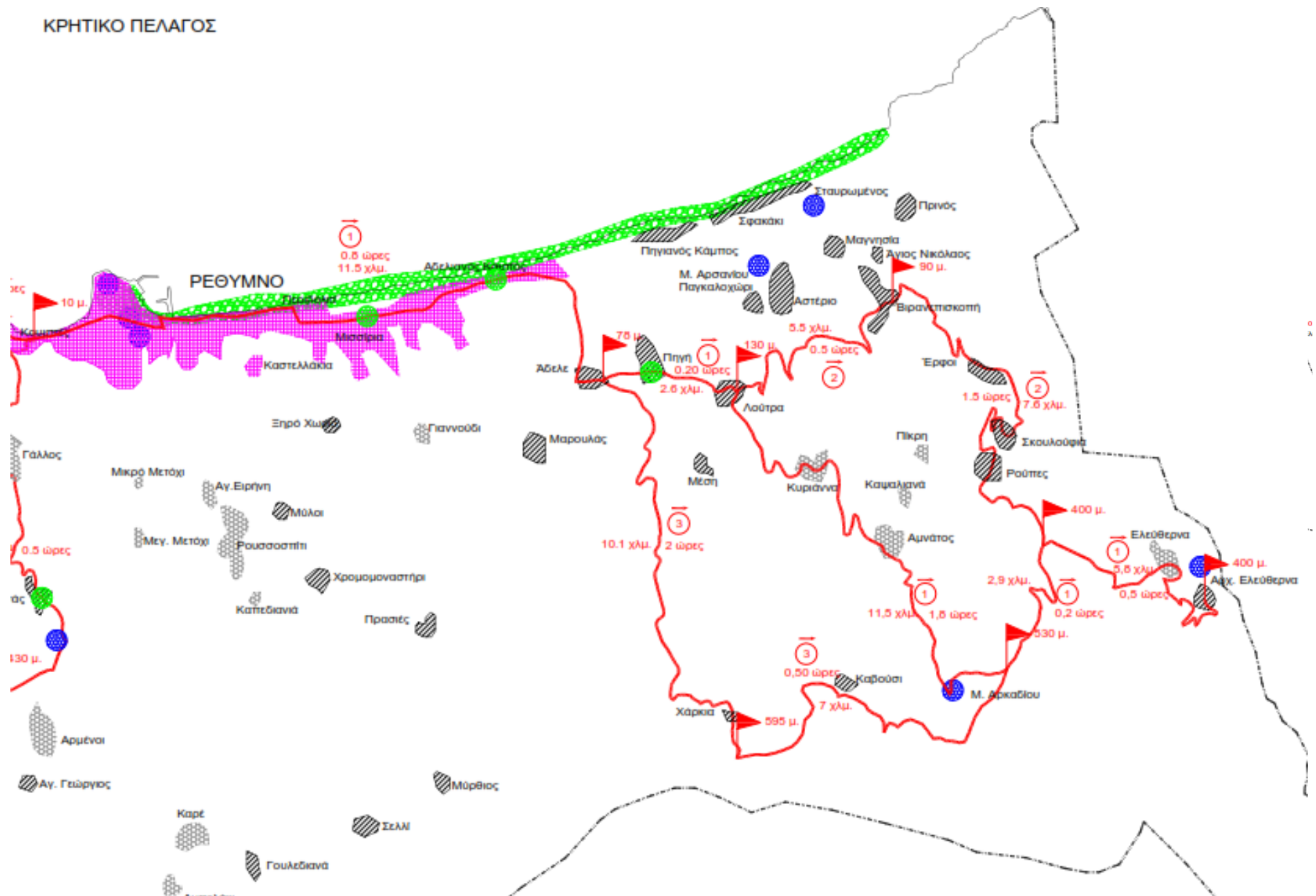

3. Ποδηλατικές διαδρομές μεγάλου μήκους

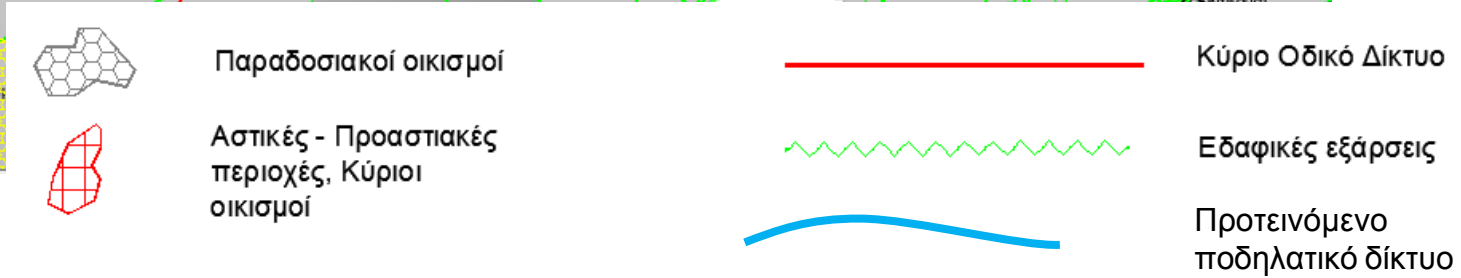
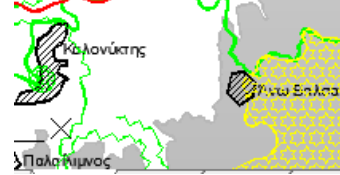
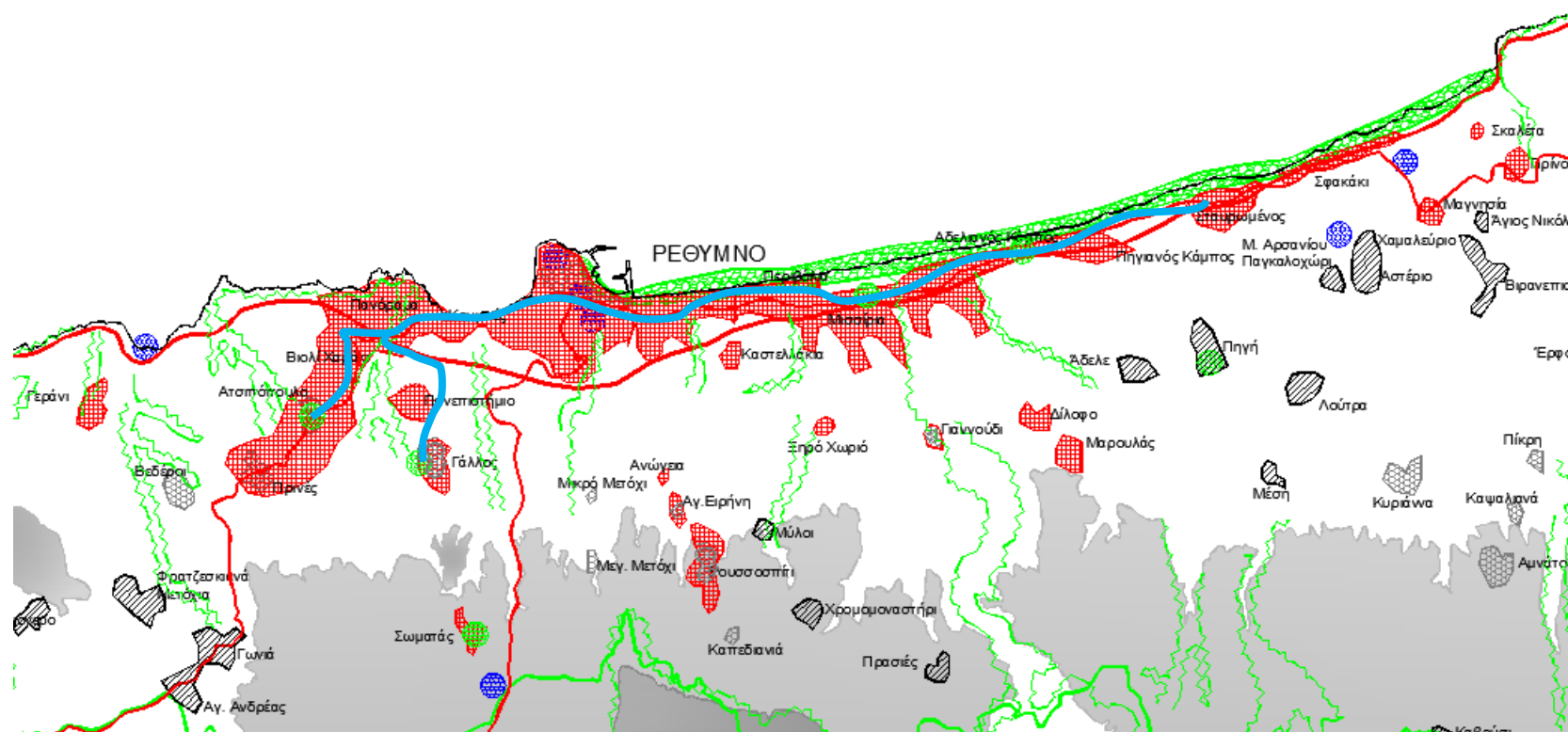

4. Χρόνοι– υψόμετρα ποδηλατικών διαδρομών

5. Προαστιακό ποδηλατικό δίκτυο (<30 λεπτά)

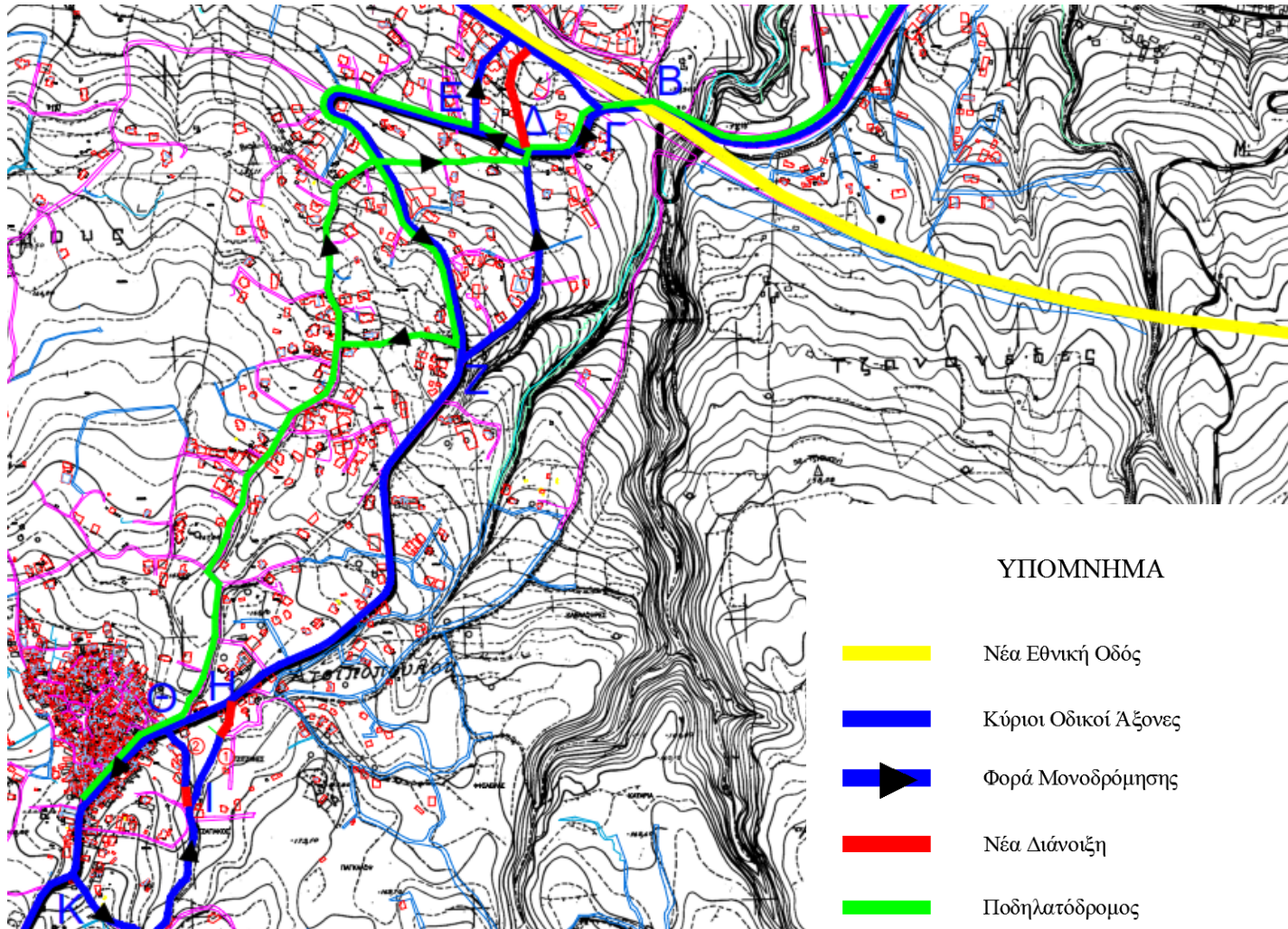
ΚΡΗΤΙΚΟ ΠΕΛΑΓΟΣ

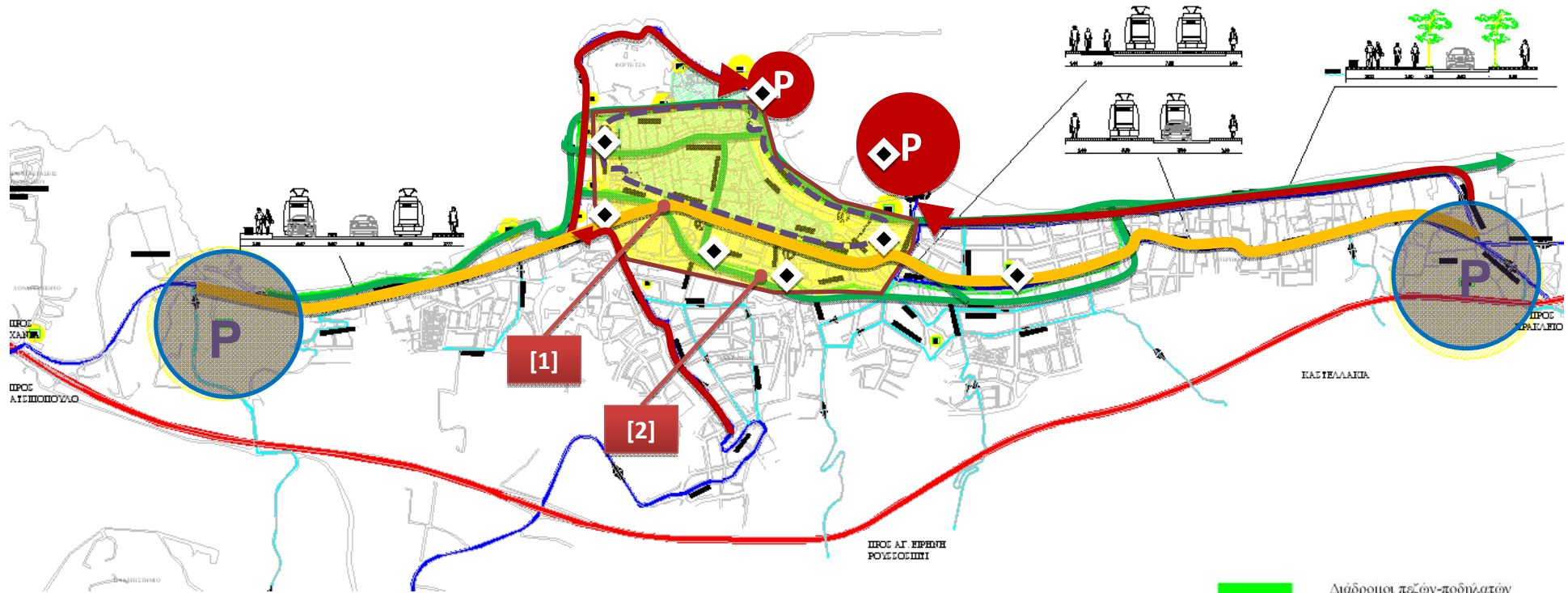
ΜΟΝΑΔΑ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ | Ε.Μ.Π.

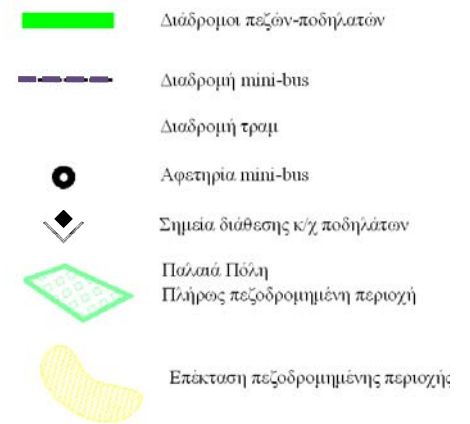
6. Σύνδεση Ατσιπόπουλου-Ρεθύμνου

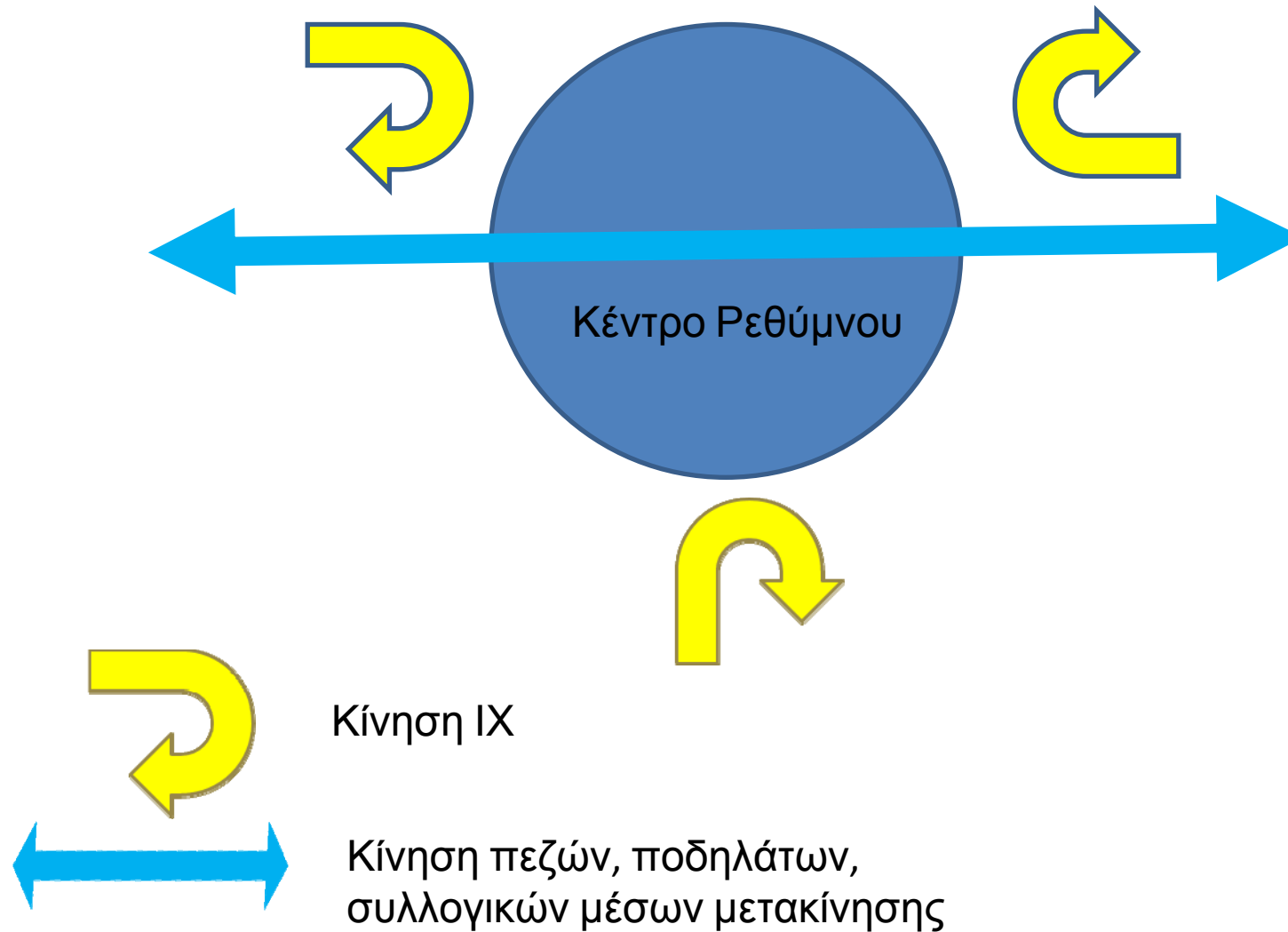
9. Προτεινόμενη κυκλοφοριακή οργάνωση (Γ' φάση)

- [1] Κατασκευή γραμμής τραμ και περιφερειακών χώρων στάθμευσης στους τερματικούς σταθμούς
[2] Επέκταση της πεζοδρομημένης περιοχής έως την οδό Μοάτσου.

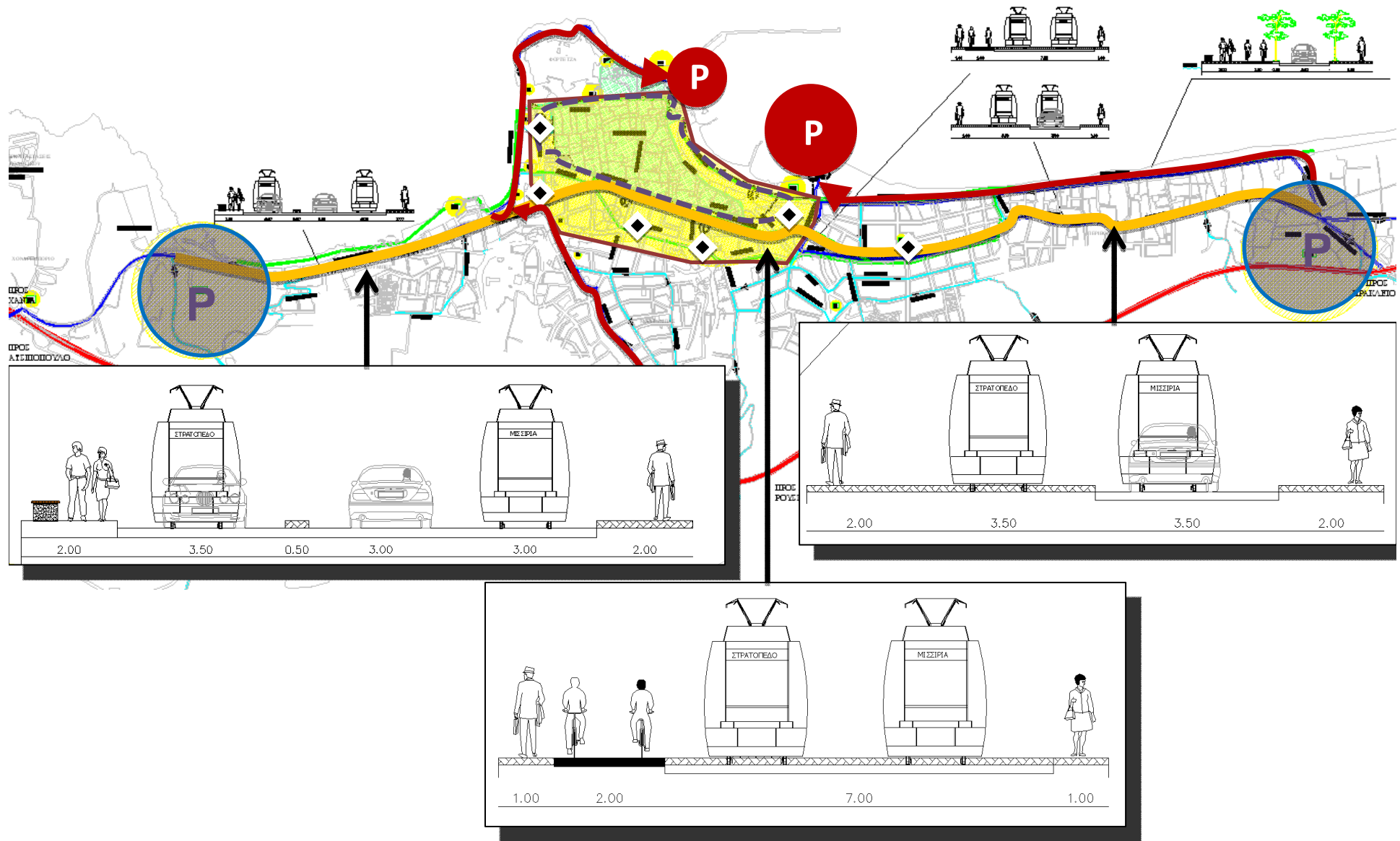

9. Προτεινόμενη κυκλοφοριακή οργάνωση (Γ' φάση)

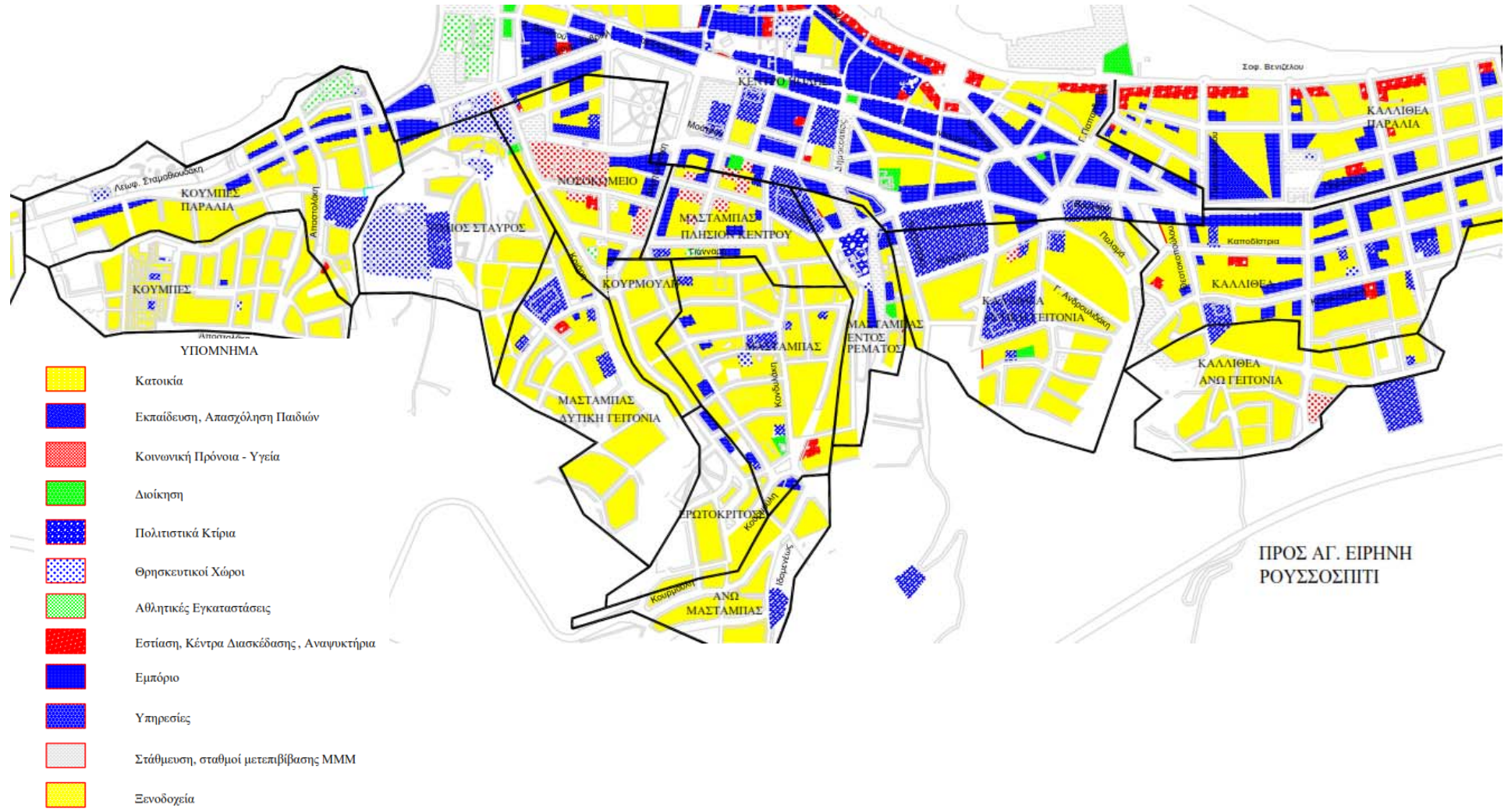

9. Προτεινόμενη κυκλοφοριακή οργάνωση (Γ' φάση)

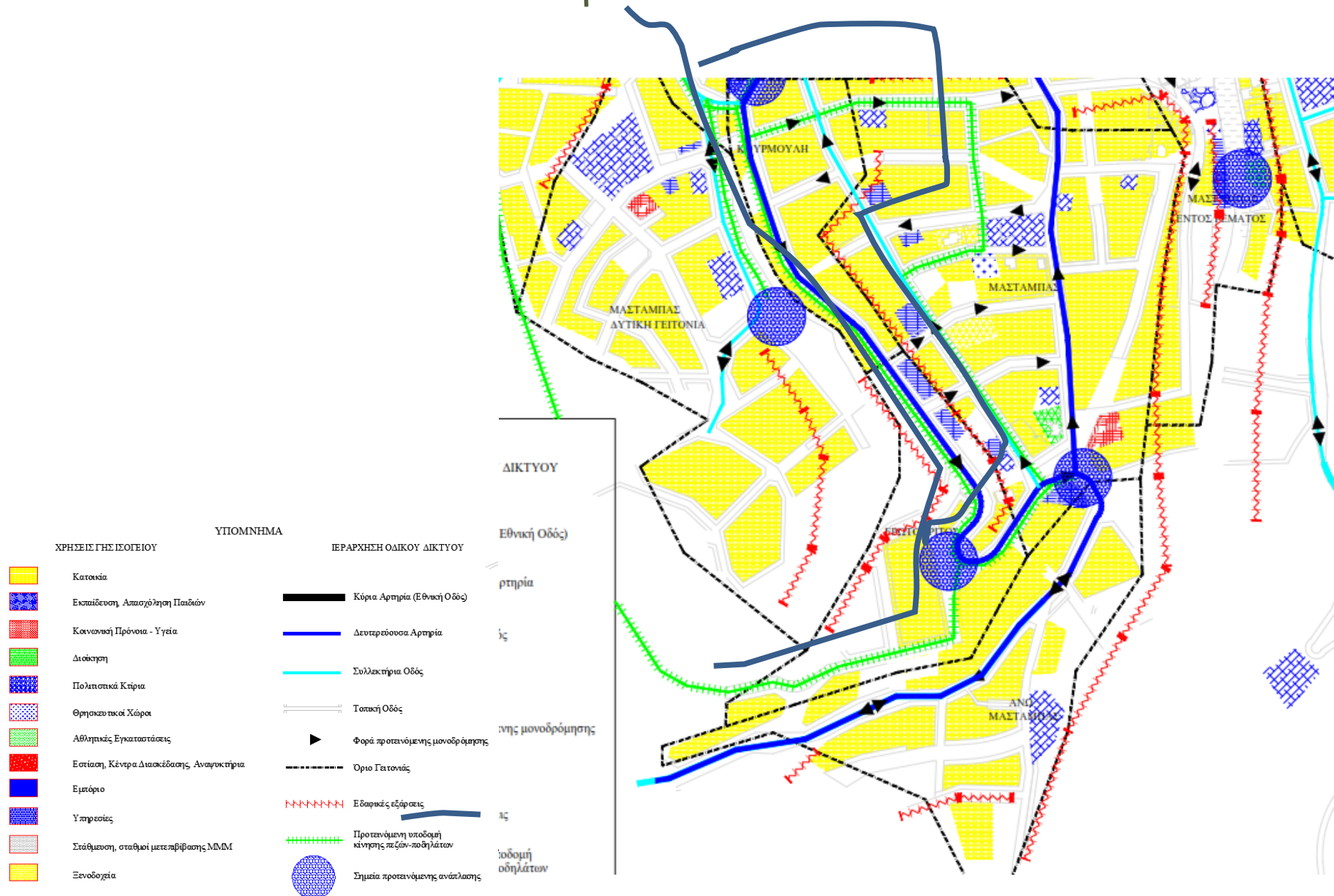

ΜΟΝΑΔΑ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ | Ε.Μ.Π.

10. Βιώσιμη κινητικότητα στις γειτονιές: Εντοπισμός πυρήνων ήπιας κυκλοφορίας

11. Αστικό ποδηλατικό δίκτυο - κυκλοφοριακή οργάνωση γειτονιών

Συμπεράσματα

- Το Ρέθυμνο όπως και οι περισσότερες Ευρωπαϊκές πόλεις έχει απέναντί του
- **σοβαρές προκλήσεις:**
  - κοινωνική (συνοχής, ανισοτήτων, αποκλεισμού ...)
  - οικονομική (ανεργίας, περιορισμένης παραγωγικότητας ...)
  - πολεοδομική/κυκλοφοριακή (δυσλειτουργιών ...)
  - Περιβαλλοντική
- **προκλήσεις δύσκολες αλλά και ικανές να εμπνεύσουν καινοτόμες απαντήσεις**
  - για μια πολιτεία που στηρίζεται στην τοπική δημοκρατία, για μια πόλη που αγαπάς, για μια κινητικότητα που σε φέρνει κοντά στο χώρο και τους ανθρώπους του, για δορυφορικούς οικισμούς που διατηρούν την ταυτότητά τους, για ένα κοινωνικό περιβάλλον που ενσωματώνει, για μια οικονομία που κινητοποιεί